

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj 01 0 K 018184 24 K 2
Bihać, 03.09.2024. godine

Pravosnažno 23.04.2025. godine.
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 018184 24 Kž 2
od 23.04.2025. godine žalbe odbijene kao neosnovane i
potvrđena prvostepena presuda.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Hodžić Fikreta kao predsjednika vijeća, Ćoralić Bahre i Majanović Gorana kao članova vijeća, sa zapisničarem Okanović Rifetom, u krivičnom predmetu protiv optuženog Begić Safeta, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, postupajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva USK-a Bihać broj T 01 0 Kt RZ 0037136 20 od 15.12.2022.godine, nakon glavnog i javnog pretresa održanog dana 03.09.2024.godine, u prisutnosti kantonalne tužiteljice Mulabdić Damirke, optuženog Begić Safeta i njegova branioca po izboru, advokata Ezić Amira, donio je i javno objavio

P R E S U D U

Optuženi BEGIĆ SAFET zv. „Papo“ sin S. i majke E. djevojački B., rođen ... godine u mjestu M., Općina C., nastanjen na adresi ..., Općina K., Republika S. 1, JMBG ..., po narodnosti Bošnjak, državljanin BiH, pismen sa završenom ... školom, po zanimanju ..., oženjen, vojsku služio u V. – S. 2 ..., vodi se u vojnoj evidenciji u OMO C., ranije neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak, nalazi se na slobodi.

K R I V I J E

Što je:

Za vrijeme rata i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini između pripadnika Armije Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Armija R BiH) i pripadnika Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna (u daljem tekstu: NO APZB), kao pripadnik vojne

policije 510. brigade Armije RBiH, postupao suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava, kršeći odredbe zajedničkog člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. augusta 1949. godine, na način da je:

1. Tokom mjeseca jula i augusta 1994. godine, u Tvornici praškastih proizvoda u mjestu Č., općina C., koja je u to vrijeme korištena kao zatočenički objekt za pripadnike i simpatizere NO APZB, civile za koje je pretpostavljao da podržavaju ideju APZB podvrgao fizičkom i psihičkom zlostavljanju, te nečovječnom postupanju, tako što je:

1b) iz hale u kojoj su se nalazili zatvorenici prozvao V. Đ., te ga izveo van hale gdje su se nalazili NN tenkisti Armije R BiH, nakon čega je jedan od tenkista V. Đ. odveo do tenka na kojem je pisalo „Crna udovica“ i upitao ga „Je li ovo F. A. tenk“, pa nakon što je V. Đ. rekao da ne zna, NN tenkist ga je praznom čahurom za tenk udario u gornji predio leđa i u predjelu zatioka, od čega je V. Đ. izgubio svijest, a kada je došao svijesti, optuženi Begić Safet ga je nastavio tući, udarivši ga više puta nogama na kojima su bile vojničke čizme u predjelu lica, nakon čega ga je pretučenog bacio na paletu u hali, nanoseći na taj način V. Đ. snažne bolove i povrede.

1c) u hali u kojoj su se nalazili zatvorenici prozvao zatvorenike V. Đ. i H. D., te prvo naredio H. D. da tuče V. Đ., pa kada je H. D. to odbio, naredio je V. Đ. da tuče H. D. što je i ovaj odbio, nakon čega je šakama i nogama počeo tući H. D. po cijelom tijelu, da bi zatim počeo tući V. Đ. udarajući ga šakama i nogama po cijelom tijelu, a kada je V. Đ. pao na pod nastavio ga je udarati nogama, nanoseći im na taj način snažne bolove i povrede.

2. Početkom mjeseca augusta 1994. u večernjim satima, u Tvornici praškastih proizvoda iz hale prozvao zatvorenika F. Đ. i odveo ga u jednu malu prostoriju i tu ga tukao preklopnim kundakom od puške, rukama, nogama na kojima su bile vojničke čizme, udarajući ga po cijelom tijelu, od kojih udaraca je oštećeni F. Đ. krvario iz uha, psujući mu pritom mrtvog oca i govoreći da mu je otac ubijen kao pas, a nakon što je oštećeni pao na pod nastavio ga je tući nogama, pa kada je F. Đ. ustao, udario ga je sa cijevi automatske puške u rebra, pri čemu je oštećeni ponovo pao na pod, nakon čega ga je podigao u stojeći položaj i sa dlanovima obje šake udario u predjelu ušiju, uslijed čega je F. Đ. trpio velike tjelesne i duševne patnje, te povrede tjelesnog integriteta i zdravlja.

Dakle, nečovječno postupao prema civilima, vršeći psihičko i fizičko zlostavljanje, nanoseći im velike fizičke i psihičke patnje.

Čime je: počinio krivično djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, pa se primjenom istog zakonskog propisa te odredbe člana 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. toga Zakona

OSUĐUJE

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 2 (DVIJE) GODINE.

Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi se obavezuje da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 542,20 KM, kao i paušalni iznos od 200,00 KM, a sve u roku od 30 dana po pravomoćnosti presude.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, oštećeni V. Đ. i F. Đ. sa imovinskopравnim zahtjevom upućuju se na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo USK-a Bihać, pod brojem T01 0 Kt RZ 0037136 20 dana 15.12.2022. godine, podiglo je optužnicu protiv optuženog Begić Safeta, stavljajući mu na teret počinjenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), i krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ.

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj: 01 0 K 018184 23 K od 12.09.2023. godine, optuženi Begić Safet oglašen je krivim kada su u pitanju tačke 1.1b), 1.1c) i tačka 2. optužnice, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ, te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. Na osnovu člana 212. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP-a FBiH), optuženi je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 542,20 KM, kao i paušalni iznos od 200,00 KM, a na osnovu člana 212. stav 4. ZKP-a FBiH, oštećeni V. Đ. i F. Đ. sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni su na parnični postupak.

Istom presudom kada je u pitanju tačka 1.1a) optužnice, optuženi Begić Safet na osnovu člana 299. tačka c) ZKP-a FBiH, oslobođen je od optužbe da bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, a kada je u pitanju tačka 3. optužnice, da bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ. U odnosu na oslobađajući dio presude, oštećeni O. A. sa imovinskopравnim zahtjevom upućen je na parnični postupak.

Presudom Vrhovnog suda FBiH broj: 01 0 K 018184 23 Kž od 24.04.2024. godine, žalba kantonalne tužiteljice u odnosu na tačku II 1a), kojom je optuženi Begić Safet oslobođen od optužbe da bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ i u odnosu na tačku II3), kojom je optuženi Begić Safet oslobođen od optužbe da bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144.

preuzetog KZ SFRJ, odbijena je kao neosnovana i u tom dijelu presuda ovog suda je potvrđena, dok je žalba branioca optuženog Begić Safeta djelimično uvažena u pogledu tačke I1b), I1c) i i tačke. I2) izreke presude, kojom je optuženi oglašen krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ, u tom dijelu presuda ovog suda je ukinuta i predmet je vraćen ovom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku na temelju odredbe člana 331a) stav 4. ZKP-a FBiH, preuzeti su i prihvaćeni svi dokazi izvedeni u ranijem postupku i to: iskazi oštećenih u svojstvu svjedoka V. Đ., F. Đ., O. A. i H. D., iskazi svjedoka M. Č., F. A. 1, S. B., E. P., M. B. i F. K., preuzeti su i zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija sa svjedokom V. Đ., broj: 05-04/03-1-787/22 od 29.08.2022. godine, sačinjen od Uprave policije, Sektor kriminalističke policije MUP-a USK sa prilogom fotoalbum br. 170/22 od 25.08.2022. godine, zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija sa svjedokom F. Đ., broj: 05-04/03-1-759/22 od 22.08.2022. godine, sačinjen od Uprave policije, Sektor kriminalističke policije MUP-a USK sa prilogom fotoalbum br. 168/22 od 22.08.2022. godine, zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija sa svjedokom F. A. 1, broj: 05-04/03-1-760/22 od 22.08.2022. godine, sačinjen od Uprave policije, Sektor kriminalističke policije MUP-a USK sa prilogom fotoalbum br. 168/22 od 22.08.2022. godine, zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija sa svjedokom H. D., broj: T01 0 KTRZ 0037136 20 od 30.06.2022. godine, sačinjen od Kantonalnog tužilaštva USK, sa prilogom fotoalbum br. 133/22 od 20.06.2022. godine, ovjerena fotokopija kartona lične karte za optuženog Begić Safeta, serijski br. 1413479 od 09.10.1996. godine, akt Federalnog ministarstva za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Odsjek za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze C. na ime Begić Safet, broj: 07/17-45/5-449-1/22 od 14.11.2022. godine, ovjerena fotokopija matičnog kartona za optuženog Begić Safeta, ovjerena fotokopija jediničnog kartona za optuženog Begić Safeta, izvod iz matične knjige umrlih za lice H. K., broj: 03-10-4714/21 od 09.11.2021. godine, izdat od općine C., ovjerena fotokopija akta vrhovne komande, obavještajno – bezbjednosni odsjek NOAPZB, br. 04-/2-52/95 od 17.06.1995. godine, ovjerena fotokopija službene zabilješke Ministarstva odbrane i policije APZB, br. 03-2/93 od 14.11.1993. godine, ovjerena fotokopija akta – spisak komande 6. br.NO, ev. broj: 0013036860, ovjerena fotokopija rješenja o ukidanju statusu ratnog zarobljenika O. A., br. 03-2-444-76/94 od 21.01.1994. godine, doneseno od Ministarstva odbrane i policije APZB, odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju neposredne ratne opasnosti (Sl. R BiH broj: 1/92);odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju ratnog stanja (Sl. List R BiH broj: 7/92), odluka Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o ukidanju ratnog stanja (Sl. List RBiH broj: 50/95), proglas F. A. stanovništvu Zapadne Bosne od 22.09.1993.godine, izvod iz kaznene evidencije za optuženog Begić Safeta, broj: 05-04/08-1-09-3-93/20 od 05.02.2020. godine, izdat od Druge policijske uprave – PS C..

Preuzeti su i prihvaćeni kao dokaz zapisnici o saslušanju svjedoka sačinjenih u fazi istrage koje je tužiteljica koristila prilikom direktnog ispitivanja i to: zapisnik o saslušanju svjedoka H. D. broj T01 0 KT RZ 0037136 20 od 30.06.2022.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. Č. broj T01 0 Kt RZ 0037136 20 od 09.06. 2022.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. B. broj T01 0 Kt RZ 0037136 20 od 28.06.2022. godine, zapisnik o saslušanju

svjedoka F. K. broj T01 0 Kt RZ 0037136 20 od 26.04. 2022.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka E. P. broj T01 0 Kt RZ 0037136 20 od 25.04.2022. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka F. A. 1 broj T01 0 Kt RZ 0037136 20 od 26.04.2022. godine, kao i zapisnik o saslušanju svjedoka S. Ć., dat u fazi istrage na zapisnik broj T01 0 Kt RZ 0037136 20 od 09.06.2022. godine, jer je na osnovu izvoda iz matične knjige umrlih grada C., broj 03-10-2933/23 od 25.08.2023. godine, utvrđeno da je S. Ć. dana 30.07.2023. godine preminuo u Lj.-Republika S. 1.

Odbrana optuženog Begić Safeta tokom dokaznog postupka nije imala svojih prijedloga za izvođenje dokaza subjektivne ili objektivne prirode, a odustala je i od prijedloga da se optuženi sasluša u svojstvu svjedoka. Kada su u pitanju dokazi odbrane, preuzet je zapisnik o saslušanju svjedoka S. B. dat u fazi istrage na zapisnik broj T 010 Kt RZ 0037136 20 od 09.06.2022. godine, kojeg je tokom unakrsnog ispitivanja branilac koristio.

I pored činjenice što je ovaj sud u ranijem postupku, usljed nedostatka dokaza temeljem odredbe člana 299. tačka c) ZKP-a FBiH, optuženog Begić Safeta oslobodio od optužbe, kada su u pitanju tačke 1a) i tačka 3) optužnice, i što je u tom dijelu prvostepena presuda postala pravomoćna, obzirom da je Vrhovni sud FBiH odbio žalbu tužioca, sud je preuzeo i prihvatio sve ranije izvedene dokaze. To iz razloga što se tužiteljica u ponovnom postupku nije mogla izjasniti koji dokazi subjektivne i objektivne prirode se odnose isključivo na ukidajući dio presude, ističući da se pojedini dokazi isprepliću. Stoga će sud u daljem toku presude sadržajno iznijeti samo one dokaze koji su relevantni, kada su u pitanju radnje izvršenja i krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim, a potom će dati ocjenu vjerodostojnosti tih dokaza.

U ponovnom postupku stranke i branilac ostali su kod uvodnih izlaganja i koncepta odbrane, tako da nisu imali novih prijedloga za izvođenje dokaza, a ostali su i kod ranijih izjašnjenja i datih završnih riječi.

Ovaj sud cijenio je preuzete dokaze kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, kako je to predviđeno odredbom člana 296. stav 2. ZKP-a FBiH, te riješio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Da se kritični događaj iz kojeg proizilazi krivično djelo za koje je optuženi Begić Safet oglašen krivim, desio tokom mjeseca jula i avgusta 1994.godine, u hali tvornice praškastih proizvoda u mjestu Ć., Općina C., koja je u to vrijeme korištena kao zatočenički objekt za pripadnike NO APZB i za civile – simpatizere APZB za koje se pretpostavljalo da podržavaju tu ideju, utvrđeno je prije svega na osnovu iskaza svjedoka V. Đ., F. Đ., O. A., H. D., M. Ć., F. A. 1, S. B., E. P. i F. K.. Naime svaki od saslušanih svjedoka ponaosob izjašnjavao se u pogledu načina i vremena kada je sproveden i zatočen u navedenu halu, o čemu će se sud detaljnije izjasniti u daljem toku ove odluke. Treba naglasiti da tu nespornu činjenicu nije osporila niti na bilo koji način dovela u pitanje odbrana optuženog.

Ovaj sud nalazi utvrđenim da je tokom mjeseca jula i avgusta 1994.godine bio u toku rat u Republici Bosni i Hercegovini, da je postojao i oružani sukob između pripadnika vojske

5.Korpusa Armije R BiH i pripadnika vojske NO APZB na području V. K. i C., pa tako i u mjestu Č.. Ove činjenice utvrđene su kako iz materijalnih dokaza koji su predloženi od strane optužbe, tako i iz iskaza saslušanih svjedoka. Tako svjedok V. Đ. u svom iskazu navodi da je tokom 1994.godine bio angažiran u civilnoj zaštiti, da se nalazio kod svoje kuće blizu P., da su u istu ušli pripadnici 5.Korpusa, da je on prvo deportovan u kuću A. B. u naselju B. K. - Č. a potom u hangar tvornice praškastih proizvoda u Č.. Svjedok F. Đ. navodi da je kao pripadnik 4.brigade vojske APZB zarobljen od strane Vojske 5. Korpusa u naselju L. te da je sproveden prvo u kuću A. B. a potom u halu praškastih proizvoda preduzeća Agrokomerc u Č.. Svjedok O. A. ističe da je bio pripadnik 5.Korpusa, da je zarobljen od vojske APZB i raspoređen u Teritorijalnoj odbrani a potom da je prije pada prve autonomije, zarobljen od strane 5.Korpusa. Svjedok S. B. navodi da je tokom 1994.godine bio predsjednik savjeta mjesnog odbora MZ L., te da su ga pripadnici 5.Korpusa sproveli u halu praškastih proizvoda u mjestu Č.. Iz iskaza svjedoka E. P. proizilazi da je bio pripadnik – komadant 4. odreda teritorijalne odbrane APZB, da je zarobljen 19.08.1994.godine od pripadnika jedinice 5. Korpusa koja se zvala BOB, da je prvo sproveden u kuću A. B. a potom u halu tvornice praškastih proizvoda. Svjedok M. Č. ističe da je bio pripadnik 3. brigade vojske NO APZB, da je prilikom pada prve autonomije bio kod svoje kuće, da se nakon toga sam prijavio i da je sproveden u halu tvornice praškastih proizvoda. Svjedok M. B. tvrdi da je tokom 1994.godine bio mobilisan u 510.brigadi zv. Bob, da je nakon pada prve autonomije bio upućen u halu tvornice praškastih proizvoda gdje su bili zatvoreni pripadnici NO APZB.

Da je postojalo ratno stanje i oružani sukob na području Općina V. K. i C., ali i na području teritorije Bosne i Hercegovine u navedenom periodu, proizilazi i iz Odluke Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine od 20.06.1992.godine, kojom je proglašeno ratno stanje u Bosni i Hercegovini (Odluka objavljena u Službenom listu R BiH broj 7/92), te je isti dan naređena opća javna mobilizacija svih vojnih obveznika na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine. Nakon toga formirane su oružane snage Bosne i Hercegovine koje su se sastojale od Armije R BiH i Hrvatskog vijeća odbrane, a ubrzo su započeli Oružani sukobi između različitih vojnih formacija na različitim područjima Bosne i Hercegovine. Pored toga, nakon proglasa A. F. stanovništvu Zapadne Bosne, dana 22.09.1993.godine formirana je Autonomna pokrajina Zapadna Bosna (APZB) a zatim i vojska NO APZB, čiji pripadnici su bili u sukobu sa Armijom R BiH kao suprostavljenom stranom, o čemu su se izjašnjavali svi saslušani svjedoci, a koju činjenicu nije osporila niti na bilo koji način dovela u pitanje odbrana optuženog. Oružani sukobi na teritoriji Bosne i Hercegovine trajali su do 21.11.1995. godine, kada je potpisan Dejtonski sporazum. Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine dana 22.12.1995.godine, donijelo je Odluku o ukidanju ratnog stanja (Odluka objavljena u Službenom listu R BiH broj 50/95 od 28.12.1995.godine).

Da je optuženi u kritično vrijeme bio pripadnik Armije R BiH, da je raspoređen u vojnu policiju 510.brigade (BOB) u sastavu 5.Korpusa, utvrđeno je iz dokaza subjektivne i objektivne prirode koji su izvedeni na prijedlog optužbe. Uvidom u akt Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata, odsjek za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze za USK B. 1, Grupa za pitanja i evidenciju iz oblasti vojne obaveze C., broj 07/17-45/5-449-1/22 od 14.11.2022.godine utvrđeno je da je optuženi Begić Safet bio pripadnik

Armije R BiH i to u periodu od 17.08.1992. do 19.11.1993.godine i to VJ 5043 (503 Sl bbr) C., a od 20.11.1993.godine do 10.02.1996.godine pripadnik VJ 5049 (510 Bobr) C.. Činjenicu da je optuženi u navedeno vrijeme bio pripadnik 510. brigade (BOB) 5. Korpusa Armije R BiH, ni na koji način nije dovela u pitanje odbrana optuženog.

Da je optuženi bio pripadnik 5.Korpusa Armije R BiH, da je učestvovao u obezbjeđenju zarobljenih pripadnika NO APZB i civila za koje se pretpostavljalo da podržavaju ideju APZB, utvrđeno je na osnovu iskaza saslušanih svjedoka.

Tako iz iskaza svjedoka M. B. proizilazi da je tokom 1994.godine bio raspoređen u 510.brigadi zv. „Bob“, u sastavu 5. Korpusa Armije R BiH, da je nakon pada prve autonomije od strane komandira vojne policije upućen na ispomoć kod optuženog Begić Safeta radi obezbjeđenja hale tvornice praškastih proizvoda u mjestu Ć., gdje su bili zatvoreni pripadnici NO APZB. Svjedok V. Đ. naveo je da optuženog nije od ranije poznao, da ga je upoznao dok je bio zatvoren u hali tvornice praškastih proizvoda, da je čuo od drugih pripadnika 5.Korpusa kada su se obraćali optuženom, da su mu govorili upravniče, nekad su ga zvali po imenu Safete a nekad po nadimku Papo ili po prezimenu Begić, da se on raspitivao odakle je optuženi, te su mu rekli sa M., blizu B. K. 1. Svjedok F. Đ. naveo je da su halu tvornice praškastih proizvoda gdje je on sproveden nakon zarobljavanja obezbjeđivali pripadnici vojne policije brigade BOB, da je njega kao i još neke zatvorenike izvodio optuženi Begić Safet zv. Papo, da je optuženog vidio i prepoznao poslije rata kada je ovaj nekom čovjeku radio fasadu na kući u C., da je pitao čovjeka ko je taj momak i da mu je on odgovorio, Begić Safet zv. Papo. Svjedok S. Ć., čiji je iskaz iz istrage u skladu sa odredbom člana 288. stav 2. ZKP-a FBiH pročitao, obzirom da je isti preminuo, naveo je da kada je doveden u halu tvornice praškastih proizvoda u bazu BOB brigade, došao je upravnik zatvora kojeg od ranije nije poznao, a od drugih zatvorenika čuo je da ga zovu „Papo“, da ga je upravnik pitao kako se zove a potom da ga je ošamario. I svjedoci H. D., F. A. 1 i M. Č. saglasno su potvrdili da su halu tvornice praškastih proizvoda u mjestu Ć. gdje su bili zatočeni, obezbjeđivali pripadnici vojne policije 510. brigade (BOB), te da je tu bio i optuženi.

Sud nije prihvatio prigovor branioca iznesen u završnoj riječi da je prepoznavanje optuženog u fazi istrage izvršeno na temelju dokaza koji nisu vjerodostojni, da to prepoznavanje nije izvršeno u skladu sa zakonom, da je doveden u sumnju identitet optuženog, odnosno subjektivni identitet optužnice, da sud treba primjeniti načelo „in dubio pro reo“ te optuženog na osnovu odredbe člana 299. tačka c) ZKP-a FBiH osloboditi od optužbe. Prema navodima branioca u konkretnom slučaju kao materijalni dokazi tužilaštva izvedeni su četiri zapisnika o prepoznavanju lica na osnovu fotografija sa svjedocima V. Đ., F. Đ., F. A. 1 i H. D., koji su vjerovatno originalni zapisnici. Međutim, iz sadržaja tih zapisnika proizilazi da su svjedocima radi prepoznavanja tada osumnjičenog Begić Safeta predloženi fotoalbumi koji se sastoje od fotografija pet lica, među kojima se nalazila i fotografija osumnjičenog. Pošto se po redoslijedu predloženih materijalnih dokaza iza navedenih zapisnika o prepoznavanju lica, nalazi ovjerena fotokopija kartona lične karte za osumnjičenog Begić Safeta od 09.10.1996.godine, pretpostavlja se da je za njegovo prepoznavanje korištena fotografija iz tog kartona lične karte. Branilac smatra da ovjera fotokopije tog kartona lične karte nije izvršena u

skladu sa Zakonom a pošto su fotoalbumi i četiri navedena zapisnika o prepoznavanju dobijeni upravo na osnovu te fotografije, ti zapisnici sa fotoalbumima u prilogu kao „plodovi otrovne voćke“, nisu se mogli upotrebiti kao dokazi u krivičnom postupku.

Suprotno tvrdnjama branioca, iz sadržaja izvedenih dokaza, foto-albuma koji su predočavani svjedocima prilikom prepoznavanja na osnovu fotografija, proizilazi da su ne samo foto-albumi, već i karton lične karte optuženog broj 13488/96, koji je dostavljen u kopiji, ovjereni od strane MUP-a USK-a B. 1 kao izdavaoca tih isprava a kojim se potvrđuje vjernost te isprave originalu. Dakle, MUP USK-a kao izdavalac te isprave svojom ovjerom potvrdio je vjerodostojnost iste. Obzirom na izneseno, u konkretnoj situaciji, nije se radilo o nezakonitim dokazima na što odbrana aludira, kada se poziva na izraz „plodovi otrovne voćke“.

Kada je u pitanju sam postupak prepoznavanja, isti je propisan odredbom člana 99. stav 3. ZKP-a FBiH. Stavom 4. pomenute zakonske odredbe navedeno je da će se prepoznavanje na osnovu fotografija tog lica izvršiti samo u situaciji kada nije moguće prepoznavanje u skladu sa stavom 3. Iz sadržaja zapisnika o prepoznavanju koji su sačinili ovlaštena službena lica MUP-a USK-a B. 1 broj 05-04/03-1-759/22 od 28.02.2022.godine, gdje je prepoznavanje optuženog na osnovu fotografija izvršeno od strane svjedoka F. Đ., zapisnika o prepoznavanju broj 05-04/03-1-760/22, gdje je prepoznavanje optuženog na osnovu fotografija izvršeno od strane svjedoka F. A. 1, zapisnika o prepoznavanju broj 05-04/03-1-787/22 od 29.08.2022.godine, gdje je prepoznavanje optuženog na osnovu fotografija izvršeno od strane svjedoka V. Đ. kao i zapisnika o prepoznavanju na osnovu fotografija broj T01 0 KT RZ 0037136 20, koje je izvršeno od strane svjedoka H. D., proizilazi da su dati sasvim jasni i za ovaj sud prihvatljivi razlozi zašto je odstupljeno od odredbe člana 99. stav 3. ZKP-a FBiH i nije vršeno neposredno prepoznavanje, već u skladu sa odredbom člana 99. stav 4. ZKP-a FBiH, na osnovu fotografija. Naime, u zapisnicima je navedeno da neposredno prepoznavanje, odnosno prepoznavanja putem postrojavanja osoba, zbog proteka vremena od 28 godina računajući od momenta izvršenja predmetnog krivičnog djela ne može dati rezultat, jer su kod tada osumnjičenog Begić Safeta nastupile izmjene morfoloških karakteristika na licu. Kada su se i svjedoci izjasnili da bi zbog toga teško mogli prepoznati tada osumnjičenog, odlučeno je da se iz tog razloga prepoznavanje vrši putem fotografije. Iz sadržaja zapisnika o prepoznavanju proizilazi da su svi svjedoci prije samog prepoznavanja opisali optuženog, njegov izgled a potom im je svakom ponaosob pokazan fotoalbum sa pet fotografija, da su se F. Đ., V. Đ. i F. A. 1 saglasno izjasnili da se na fotografiji pod rednim brojem 3 nalazi optuženi Begić Safet. Jedino se svjedok H. D. prilikom prepoznavanja izjasnio da misli da se na fotografiji broj 3. nalazi Begić Safet zv. Papo, da mu je on najsličniji.

Treba naglasiti da su zapisnicima o prepoznavanju samo potvrđeni navodi saslušanih svjedoka na glavnom pretresu, kada je u pitanju identitet optuženog Begić Safeta i njegovo učešće kao pripadnika vojne policije 510. brigade (BOB) u sastavu 5. Korpusa Armije R BiH u obezbjeđivanju hale tvornice praškastih proizvoda u mjestu Ć., u kojoj su bili zatvoreni zarobljeni pripadnici NO APZB, kao i civili za koje se pretpostavljalo da podržavaju ideju APZB.

U ponovnom postupku sud nije posebno cijenio prigovor branioca iznesen u završnoj riječi u pogledu vjerodostojnosti ovjerenih fotokopija i to akta Vrhovne komande obavještajno-bezbjedonosni odsjek NOAPZB br.04/2-52/95 od 17.06.1995. godine, naslovljen kao „Podaci za lice sa spiska za razmjenu“, službene zabilješke Službe bezbjednosti od 14.11.1993. godine vezane za pripadnost H. K. nekoj od jedinica APZB kao i spisak komande NO APZB br.6, koji se odnosi na lice H. K.. To iz razloga što je žalba tužioca u odnosu na oslobađajući dio ranije presude odbijena kao neosnovana i presuda ovog suda potvrđena u odnosu na tačku II3, koja se odnosi na fizičko maltretiranje O. A. i H. K., te njihovog statusa kao zarobljenih pripadnika NO APZB.

Nisu posebno cijenjени niti iskazi svjedoka O. A., F. K. i S. Ć, kao i materijalni dokazi: izvod iz matične knjige umrlih za lice H. K. br. 03-10-4714/21 od 09.11.2021. godine, izdat od općine C., ovjerena fotokopija službene zabilješke Ministarstva odbrane i policije APZB br.03-2/93 od 14.11.1993. godine ovjerena fotokopija rješenja o ukidanju statusa ratnog zarobljenika O. A. br.03-2-444-76/94 od 21.01.1994. godine koje je donijeto od ministarstva odbrane i policije APZB, ovjerena fotokopija – spisak komande VI brigade NO APZB br.0013036860, koji se odnose na oslobađajući dio ranije presude koja je postala pravomoćna.

Kada su u pitanju radnje izvršenja koje se optužnicom stavljaju na teret optuženom Begić Safetu, po mišljenju ovog suda provedenim dokazima van razumne sumnje utvrđeno je da je optuženi poduzeo radnje izvršenja na način kako je to činjenično opisano pod tačkama 1.1 b), 1.1 c) i tačkom 2. izreke presude, za koje je oglašen krivim od strane ovog suda (numeracija radnji izvršenja i tačaka u ponovnom postupku označena je na ovaj način, jer je ranija presuda u odnosu na tačku II izreke postala pravomoćna).

U pogledu tačke 1.1b) utvrđeno je da je optuženi iz hale u kojoj su se nalazili zatvorenici prozvao a potom izveo V. Đ., da su se tu nalazili i NN tenkisti Armije R BiH, da je jedan od tenkista V. Đ. odveo do tenka na kojem je pisalo „Crna udovica“, i upitao ga „je li ovo tenk F. A.“, pa nakon što je V. Đ. rekao da ne zna, NN tenkist ga je praznom čahurom za tenk udario u gornji predio leđa i u predjelu zatioka, od čega je V. Đ. izgubio svijest, a kada je došao svijesti, optuženi Begić Safet ga je nastavio tući, udarivši ga više puta nogama na kojima su bile vojničke čizme u predjelu lica, nakon čega ga je pretučenog bacio na paletu u hali, nanoseći na taj način V. Đ. snažne bolove i povrede.

Tako oštećeni V. Đ. u svom iskazu u svojstvu svjedoka navodi da se tokom 1994.godine nalazio u svojoj kući u naselju P., da je bio angažiran u civilnoj zaštiti kao civil, jer nije služio ni bivšu JNA, da je naišla jedinica 5.Korpusa, da su mu rekli da digne ruke u vis, naredili mu da nosi sanduk pun municije prema brdu P. 1, gdje su se nalazili pripadnici NO APZB, da su mu psovali četničku majku i ismijavali ga, te natjerali da obuje „štiklice“ i govorili mu da je D. M.. Prvo je sproveden u naselje Ć. a potom u B. K. u kuću A. B., gdje je zadržan neko vrijeme i pretučen, a potom je odveden u halu tvornice praškastih proizvoda u mjestu Ć.. Kada su u pitanju radnje izvršenja iz tačke 1.1b) izreke presude naveo je da ga je optuženi Begić Safet zv. „Papo“ prozvao i izveo na hodnik, da su u tom hodniku za stolom sjedili „tenkisti“, sa kojima je optuženi bio, da su ga tukli, da su ga ti koji su sjedili sa optuženim izvodili vani, gdje

je bio zarobljen tenk na kojem je pisalo „Crna udovica“, da su ga pitali čiji je ovo tenk, a kada im je on odgovorio da ne zna, da su mu psovali mater rekavši da je to tenk F. A. koji je zarobljen. Nakon toga jedan od tih tenkista udario ga je praznom čahurom u predjelu leđa od kog udarca je on pao i izgubio svijest. Kada je došao svijesti, nastavio ga je tući optuženi Begić Safet, udarajući ga nogama na kojima je imao vojničke čizme, te pleskama i šakama, posipao je sol po pločicama i naređivao da liže, a potom je vraćen u hangar.

Sud je u cjelosti prihvatio iskaz oštećenog V. Đ. u svojstvu svjedoka, jer je on na jasan, uvjerljiv i dosljedan način opisao kako i na koji način je izveden od strane optuženog iz hale, kako su ga NN „tenkisti“ sa kojima je optuženi bio pitali „čiji je tenk“, kako je udaren praznom čahurom od jednog „tenkiste“, od kog udarca je izgubio svijest, te kako i na koji način je pretučen od strane optuženog. Da je iskaz ovog svjedoka dosljedan, ukazuje i činjenica da nije bilo razlika u odnosu na iskaz iz istrage, tako da optužba a niti odbrana optuženog nisu koristili zapisnik o njegovom saslušanju iz istrage. Treba naglasiti da oštećeni od ranije nije poznavao optuženog, tako da on nema nikakvog razloga ili motiva da ga lažno tereti. Na vjerodostojnosti iskaza V. Đ. ukazuje i činjenica kada se on izjašnjavao o ponašanju drugog borca 5. Korpusa po nadimku „H.“ i kada je istakao da mu je taj borac toliko pomogao dok je bio zatvoren da je zaslužio da ga počasti i „zakolje mu tele, a ne jagnje“.

Da je optuženi Begić Safet iz hale izvodio V. Đ., da ga je tom prilikom tukao i fizički maltretirao, proizilazi i iz iskaza drugih saslušanih svjedoka. Tako svjedok F. Đ. navodi da je te večeri kad je i on prozivan, prozvan i V. Đ., da je zadržan 10-tak minuta, da je poslije vraćen u halu, da je V. Đ. unijet i da je bio bez svijesti. Svjedok F. A. 1 ističe da mu je poznato da je optuženi ulazio u halu i izvodio V. Đ., da je vidio kada se V. Đ. vratio da je bio pretučen, da on nije smio gledati, da je molio Boga da ne bude prozvan, te da mu je lično V. Đ. pričao da ga je optuženi pretukao. Svjedok M. Č. navodi da je nakon što je doveden u halu u istoj zatekao između 100-130 ljudi, da je među njima vidio V. Đ. koji je bio pretučen, da mu je lično V. Đ. pričao da ga je tukao Begić zv. „Papo“ te da je optuženi bio kao neki komandir-vojni policajac.

Pažljivom analizom iskaza svjedoka F. Đ., F. A. 1 i M. Č. utvrđeno je da oni nemaju neposrednih saznanja i da svojim iskazima nisu mogli potvrditi iskaz oštećenog V. Đ. u pogledu radnji izvršenja optuženog, kada je u pitanju tačka 1.1b) izreke presude. To je i razumljivo obzirom da su oni bili u hali, tako da nisu mogli vidjeti kako i na koji način je pretučen V. Đ.. Međutim, oni su u svojim iskazima iznijeli svoja neposredna i posredna saznanja o onom što su vidjeli i čuli, u kakvom je stanju bio V. Đ. nakon što je prozvan i vraćen u halu, te šta im je pričao V. Đ. kako i na koji način je pretučen, tako da je sud prihvatio kao vjerodostojne njihove iskaze o činjenicama o kojima su oni imali saznanja i o kojima su se izjašnjavali.

Sud je iz činjeničnog opisa izreke presude, kada je u pitanju tačka 1.1b) izostavio riječi „rekavši mu da ide prepoznati tenk“. To iz razloga što niti oštećeni V. Đ. a niti bilo ko od saslušanih svjedoka nije potvrdio činjenične navode iz optužnice da je optuženi prozvaio V. Đ. i da mu je tad rekao da ide prepoznati tenk, pa je sud kao nedokazane te činjenice izostavio iz izreke.

Kada je u pitanju tačka 1.1c) optužnice, provedenim dokazima utvrđeno je da je optuženi u hali u kojoj su se nalazili zatvorenici prozvao zatvorenike V. Đ. i H. D., da je prvo naredio H. D. da tuče V. Đ., pa kada je H. D. to odbio, naredio je V. Đ. da tuče H. D. što je i ovaj odbio, nakon čega je šakama i nogama tukao H. D. po cijelom tijelu, da bi zatim počeo tući V. Đ., udarajući ga šakama i nogama po cijelom tijelu, a kada je V. Đ. pao na pod, nastavio ga je udarati nogama, na koji način je V. Đ. i H. D. nanio snažne bolove i patnje.

Na okolnosti radnji izvršenja optuženog Begić Safeta po ovoj tački izjašnjavao se veći broj svjedoka optužbe.

Tako oštećeni V. Đ. u svom iskazu navodi da je optuženi Begić Safet prozvao njega i H. D., da je tom prilikom rekao H. D. da ga tuče, da je H. D. bio dva puta veći od njega -V. Đ., da su on i H. D. bili komšije te da je H. D. odbio poslušnost i tom prilikom rekao da neće tući svog komšiju. Nakon toga optuženi je pretukao H. D. na način da ga je tukao šakama i nogama od početka do kraja hangara u kom su se nalazili zatvorenici, da ga nije oborio, a potom je optuženi „Papo“ nastavio njega da tuče šakama i nogama na kojima je imao čizme i odmah ga je oborio pošto je on već bio slab i iznemogao, tako da su ga poslije polijevali vodom.

Oštećeni H. D. sam događaj prikazuje na drugačiji način, ističući da je jedne večeri njemu nepoznat pripadnik vojne policije 5. Korpusa naredio – tjerao ga da tuče V. Đ.. Dalje je naveo da je V. Đ. bio slabije građe, da je već bio pretučen više puta, tako da nije mogao niti stajati. On je tom nepoznatom vojniku rekao da neće tući V. Đ. a da V. Đ. ne smije njega tući. Bila je noć, nije bilo svjetla, tako da nije prepoznao ko im je to naredio. On lično nije vidio da je iko pretučen u hali u kojoj je bio zatočen oko 20 dana, a od neugodnosti koje je lično doživio bilo je to da ga je neki od vojnih policajaca koji su ih čuvali gurnuo laktom.

Obzirom na razlike u iskazima u istrazi i na glavnom pretresu, tužiteljica je svjedoku H. D. prilikom direktnog ispitivanja prezentirala dijelove iskaza sa zapisnika iz istrage br. T 01 0KTRZ 0037136 20 od 30.06.2022. godine, u kojem je on izjavio da je u hali prepoznao V. Đ., da je V. Đ. bio pretučen, da ih je čuvala vojna policija brigade BOB, da je zapamtio jednog vojnog policajca Begića zv. „Papo“, da je on bio glavni, da su se zatvorenici najviše žalili na njega, da se sjeća kada su tukli i vrijeđali V. Đ., da je V. Đ. imao masnice po licu, da je govorio da ga bole rebra i da je pred svima rekao „vidite šta mi je uradio Begić zv. „Papo“. Na pitanje je li tačan ovaj iskaz iz istrage, svjedok je potvrdno odgovorio.

Svjedok F. Đ. u svom iskazu istakao je da je optuženi u hali prozvao V. Đ. i H. D. i naredio im da udaraju jedan drugog, da se to dešavalo u hali i da je on sjedio i sve to vidio. Dalje je naveo da V. Đ. i H. D. na to nisu pristali pa je optuženi udario V. Đ. i odmah ga oborio. Nakon toga svjedok tvrdi da je optuženi tukao H. D. preko čitave hale ali ga nije mogao „obaliti“, pošto je čovjek imao 120 kg.

Pažljivom analizom iskaza oštećenih V. Đ. i H. D. te svjedoka F. Đ., sud zaključuje da oni saglasno potvrđuju da su u hali u kojoj su boravili, izvedeni V. Đ. i H. D., s tim što se V.

Đ. izjasnio da je optuženi H. D. naredio da njega tuče, a H. D. je rekao da je vojnik kojem nije prepoznao identitet naredio da se međusobno tuku, da je on odbio da tuče V. Đ., zato što je V. Đ. bio slabije građe i već nekoliko puta premlaćen, a da V. Đ. njega nije smio tući.

Sud je u cijelosti prihvatio iskaz svjedoka F. Đ. jer je on na detaljan, razložen i uvjerljiv način opisao kako i na koji način je optuženi Begić Safet prozvao V. Đ. i H. D. te im naredio da se međusobno tuku, a kada su oni to odbili, svjedok je opisao kako je optuženi prvo udario V. Đ. i odmah ga oborio, a potom u više navrata H. D., tukući ga preko „cijele hale“. Kritični događaj desio se u hali, tako da je F. Đ., kako je i sam rekao (sjedio i gledao) bio u prilici da vidi kako i na koji način se optuženi ponašao prema V. Đ. i H. D..

Da je optuženi tukao H. D. na način kako je to opisao F. Đ., proizilazi i iz iskaza svjedoka V. Đ. u kojem navodi da je optuženi H. D. tukao šakama i nogama od početka do kraja hangara u kom su se nalazili zatvorenici. Iskazi V. Đ. i F. Đ. saglasni su i u dijelu u kojem navode da je V. Đ. od jednog udarca odmah pao, a da udarci optuženog nisu mogli oboriti, ili kako to F. Đ. navodi „obaliti“ H. D..

Kada je u pitanju iskaz oštećenog V. Đ., provedenim dokazima utvrđeno je da je on u više navrata prozivan od strane optuženog, da je obzirom na protek vremena i mnogobrojnost radnji izvršenja koje su poduzimane na njegovu štetu, kod istog prisutan proces zaboravljanja te isticanja nekih neugodnosti i fizičkog maltretiranja koje je doživio a koje nisu niti obuhvaćene optužnicom, a što je i razumljivo, obzirom na situaciju u kojoj se nalazio te na činjenicu da je on u više navrata pretučen.

Sud nije prihvatio iskaz svjedoka H. D. sa glavnog pretresa u dijelu u kojem on navodi da zbog slabe vidljivosti nije mogao vidjeti i identificirati vojnika koji je njemu i V. Đ. naredio da se međusobno tuku, te da optuženi njega nije tukao u hali. Vezano za iskaz oštećenog H. D., treba naglasiti da se on nalazi na izdržavanju kazne zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina po drugoj osudi ovog suda, tako da on iz samo njemu poznatih razloga prešućuje neke činjenice i događaj u kojem je i sam fizički maltretiran, prikazujući ga na način koji je suprotan objektivno utvrđenim činjenicama i koji se desio drugačije od onog kako on tvrdi u svom iskazu. Tako H. D. tvrdi da zbog mraka u hali nije mogao prepoznati vojnika koji mu je naredio da tuče V. Đ., a što je u suprotnosti sa iskazima V. Đ. i F. Đ., koji su saglasno potvrdili da se radilo o optuženom. H. D. je u svom iskazu naveo i to da je za vrijeme boravka u zatvoru kao neugodnost doživio samo situaciju da ga je neki od vojnih policajaca koji su ih čuvali gurnuo laktom. Međutim, da je H. D. pretučen od strane optuženog proizilazi ne samo iz iskaza V. Đ. i F. Đ., već i iz iskaza svjedoka S. B. i F. A. 1. Tako svjedok S. B. navodi da je vidio kada je optuženi tukao H. D. u hali. I svjedok F. A. 1 u svom iskazu potvrdio je da mu je poznato da je optuženi pored F. Đ. i V. Đ., tukao i H. D..

Da svjedok H. D. svjesno prešućuje određene činjenice, proizilazi i iz dijela njegovog iskaza kojeg je dao na glavnom pretresu u kojem navodi da on nije vidio da je iko u hali pretučen, a što je u suprotnosti sa iskazima svih saslušanih svjedoka koji su bili u hali.

Iz činjeničnog opisa izreke optužnice, kada je u pitanju tačka 1.1c) u četvrtom redu izostavljene su riječi „a oštećeni je jaukao cijelo vrijeme“, jer tu činjenicu nisu potvrdili oštećeni V. Đ. i H. D., a niti drugi saslušani svjedoci.

Kada su u pitanju radnje izvršenja iz tačke 2 izreke presude, provedenim dokazima utvrđeno je da je optuženi iz hale prozvao F. Đ., da ga je uveo u jednu malu prostoriju gdje ga je tukao preklopnim kundakom od puške, rukama, nogama na kojima su bile vojničke čizme, udarajući ga po cijelom tijelu, da je oštećeni F. Đ. od udaraca krvario iz uha, da mu je optuženi psovao mrtvog oca, govoreći mu da je ubijen kao pas, a nakon što je oštećeni pao na pod nastavio ga je tući nogama, pa kada je F. Đ. ustao, udario ga je sa cijevi automatske puške u rebra, pri čemu je oštećeni ponovo pao na pod, nakon čega ga je podigao u stojeći položaj i sa dlanovima obje šake udario u predjelu ušiju, usljed čega je F. Đ. trpio velike tjelesne i duševne patnje, te povrede tjelesnog integriteta i zdravlja.

Na okolnosti radnji izvršenja optuženog iz ove tačke, oštećeni F. Đ. u svom iskazu u svojstvu svjedoka naveo je da je bio pripadnik 4. Brigade NO APZB, da se u julu i avgustu 1994.godine u P., neposredno prije borbi između pripadnika 5. Korpusa i vojske NO APZB, nalazio u svojoj kući u L.. Kada je zarobljen, prvo je sproveden u kuću A. B. u naselju B. K. - Ć. a potom u halu tvornice praškastih proizvoda u sastavu Agrokomerca. U toj hali bio je beton a među ostalim zatvorenicima prepoznao je V. Đ., H. Đ., H. D. i još neke, a obezbjeđivala ih je vojna policija BOB brigade u sastavu 5. Korpusa. Sjeća se kada ga je odmah prvi dan pred veče iz hale prozvao optuženi Safet zv. „Papo“ i počeo ga tući pleskama, šakama, automatskom puškom koja je imala preklopni kundak u predjelu rebra, da je tuča trajala 10 do 15 minuta. Od udaraca je padao a optuženi ga je podizao i nastavio tući, sjeća se da ga je udario i dlanovima ruku u predjelu ušiju, tako da je krvario i na uši i na nos. Optuženi ga je prozvao imenom i prezimenom, prilikom tuče psovao mu je majku i mrtvog oca, rekavši mu da mu otac leži u zemlji ukopan kao pašće-ćuko. Svjedok je naveo i to da je njegov otac došao autobusom konvojem iz A., da je ubijen u dvorištu i da ne zna ko ga je ubio, a da mu nije poznato kako su te činjenice poznate optuženom.

Sud je u cijelosti prihvatio iskaz oštećenog F. Đ. u svojstvu svjedoka, jer je on na jasan i dosljedan način opisao kako i na koji način je prozvan imenom i prezimenom od strane optuženog, kako ga je optuženi tukao rukama i nogama, preklopnim kundakom automatske puške te vrijeđao, psujući mu majku i mrtvog oca. Oštećeni F. Đ. od ranije nije poznavao optuženog, tako da on nema bilo kakvog razloga ili motiva da lažno tereti optuženog te da daje iskaz koji bi bio suprotan objektivnom utvrđivanju činjenica. Bez obzira na činjenicu što F. Đ. od ranije nije poznavao optuženog, u konkretnoj situaciji nije moglo doći do zabune u identitetu, obzirom da je F. Đ. opisao više situacija u kojima je optuženi izvodio iz hale i tukao ne samo njega, već i druge zatvorenike, među kojima i V. Đ. i H. D.. Da je F. Đ. za vrijeme boravka u hali dobro upoznao i zapamtio optuženog, proizilazi i iz činjenice kada ga je nakon rata vidio kako radi i postavlja fasadu na kući u C., pitao je jednog čovjeka i on mu je potvrdio da se radi o optuženom Begić Safetu zv. Papo.

Da je optuženi Begić Safet izvodio iz hale F. Đ., da je F. Đ. kada je vraćen u halu bio pretučen, potvrdili su i drugi saslušani svjedoci.

Tako svjedok V. Đ. u svom iskazu navodi da je te večeri prvo prozvan on i pretučen, da je nakon izvjesnog vremena optuženi prozvao i F. Đ., da je čuo buku i viku i kad se F. Đ. vratio, ušao je sav crn. Svjedok H. D. u svom iskazu u fazi istrage kojeg je potvrdio i na glavnom pretresu, naveo je da kada je doveden u halu tvornice praškastih proizvoda, od V. Đ. i F. Đ. čuo je za optuženog Begić Safeta zv. Papo, da se F. Đ. žalio da je bio pretučen i pred svima je rekao „viđajte šta mi je Papo uradio“. Svjedok F. A. 1 istakao je da je optuženi ulazio u halu, da je izvodio F. Đ. i V. Đ. i kada su se ti ljudi vratili, vidio je da su tučeni, nije smio gledati i molio je boga da i njega ne izvede.

Pažljivom analizom iskaza saslušanih svjedoka proizilazi da oni osim činjenice da je optuženi izvodio F. Đ. van iz hale, da se F. Đ. vraćao sav pretučen, da se i sam žalio govoreći im „vidi šta mi je Papo uradio“, nisu mogli potvrditi sve činjenične navode iz tačke 2. izreke presude, a samim tim niti iskaz oštećenog F. Đ.. Međutim, to je i razumljivo kada se ima u vidu da je optuženi F. Đ. izveo van iz hale, da ga je tukao u jednoj maloj prostoriji, tako da ostali zatvorenici nisu mogli vidjeti kako je i čime optuženi tukao F. Đ..

Sud je kao vjerodostojne prihvatio iskaze svjedoka V. Đ., H. D. i F. A. 1 o činjenicama koje su njima poznate i o kojima su se oni izjašnjavali, kada su u pitanju radnje izvršenja optuženog na štetu F. Đ.. Svako od ovih svjedoka je naveo ono što je njemu poznato, što je čuo i vidio, a određene razlike koje nisu odlučne su i razumljive, obzirom na protek vremena i stresnu situaciju u kojoj su se nalazili.

Bez obzira na činjenicu što je oštećeni F. Đ. u svom iskazu naveo da je bio pripadnik 4. Brigade NO APZB, provedenim dokazima sa sigurnošću nije utvrđeno da je optuženi prilikom izvođenja ovog oštećenog i njegovog premlaćivanja znao da se radilo o ratnom zarobljeniku. Naime, iz iskaza ovog svjedoka proizilazi da se on prilikom zarobljavanja nalazio u svojoj kući, da je bio u civilnoj odjeći, da na sebi nije imao uniformu a niti pušku, da je prvo sproveden u kuću A. B. u naselju B. K., a potom u halu tvornice praškastih proizvoda preduzeća Agrokomerc u Č.. Naveo je i to da od ranije nije poznavao optuženog, da ga je upoznao za vrijeme njegovog zatočeništva i boravka u hali, da je u hali bila mješavina, da je bilo osoba u vojnim košuljama i u civilnoj odjeći, da na vojnim košuljama nije bilo amblema koji bi ukazivali kojoj vojsci te osobe pripadaju.

Na okolnosti statusa osoba koje su bile zatvorene u hali tvornice praškastih proizvoda, izjašnjavali su se i drugi saslušani svjedoci. Tako oštećeni V. Đ. u svom iskazu navodi da je tokom 1994. godine bio angažiran u civilnoj zaštiti APZB, da se nalazio u svojoj kući u naselju P. kada su u naselje ušli pripadnici 5. Korpusa, da se on dobrovoljno javio nakon čega je zatvoren, da je u hali bilo oko 40 osoba, da on nije mogao prepoznati da li se radilo o pripadnicima oružanih snaga NO APZB ili civilima, te da u hali nikog nije vidio u uniformi. Iz iskaza svjedoka H. D. proizilazi da je bio u svojoj kući kada ga je pokupila vojna policija 5. Korpusa, da je bio civil pošto nije služio ni bivšu JNA, te da nije vidio nikoga koga bi na

osnovu uniforme ili nekog drugog obilježja mogao definisati da je pripadnik vojske NO APZB. Svjedok F. A. 1 istakao je da je on tokom 1994.godine raspoređen u TO APZB u mjestu L., da se nalazio u kući strica kada je došao vojni policajac, da je prvo sproveden u kuću A. B. a potom u halu tvornice praškastih proizvoda, da je bio u civilnoj odjeći, nije vidio nikog ko bi bio u uniformi i odjeven na način da bi odavao dojam da se radi o ratnom zarobljeniku, a po sjećanju misli da je F. Đ. bio u civilu. Svjedok S. B. naveo je da je tokom 1994.godine bio predsjednik savjeta mjesnog ratnog odbora MZ L., da je bio civil i da su po njega došli vojni policajci. Svjedok E. P. istakao je da je bio komadant 4.odreda TO APZB, da je zarobljen od pripadnika jedinice zv. BOB, da je prvo bio u kući A. B. a da je u halu tvornice praškastih proizvoda sproveden u civilnoj odjeći. Svjedok M. B. istakao je da je bio pripadnik 510. brigade zv. BOB, da ga je nakon pada prve autonomije komandir vojne policije poslao na ispomoć optuženom, da su se u početku u hali nalazili pripadnici 5.Korpusa koji su izbjegavali da idu na liniju, a koliko je mogao shvatiti tu su bili zatvoreni pripadnici NO APZB. Svjedok M. Č. naveo je da je bio pripadnik 3.brigade , 3.čete vojske APZB kada je pala prva autonomija, da je bio kod kuće i da se sam prijavio, da je u hali bilo 100-130 ljudi, da je tu između ostalih vidio Č.1, V. Đ., H. K. i O. A., te da oni tada nisu bili u uniformi.

Kada se ima u vidu iskaz F. Đ., da ga optuženi od ranije nije poznavao, da je F. Đ. prema vlastitoj tvrdnji u hali bio u civilnoj odjeći, da je optuženi prozivao i na različite načine fizički maltretirao između ostalih i V. Đ. i H. D. koji su bili civili, provedenim dokazima sa sigurnošću nije utvrđeno da je optuženi znao da F. Đ. ima status ratnog zarobljenika i da ga upravo zbog te činjenice izvodi iz hale i poduzima radnje izvršenja na način kako je to opisano u tački 2 izreke presude. Naime, iz iskaza F. Đ. proizilazi da ga je optuženi ne samo tukao, već i vrijeđao, psujući mu mrtvog oca i majku ali da niti jednom radnjom ili postupkom nije dao do znanja da to čini što je F. Đ. bio zarobljen kao pripadnik NO APZB. Stoga je ovaj sud u sumnji a primjenom načela pretpostavke nevinosti iz člana 3. stav 2. ZKP-a FBiH, riješio na način koji je povoljniji za optuženog, te i radnje iz tačke 2. izreke presude za koje je utvrđeno da ih je optuženi poduzeo na štetu F. Đ., podveo pod krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, a ne krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ.

Kako niti iz iskaza oštećenog F. Đ. a niti iz iskaza drugih saslušanih svjedoka nije utvrđeno da je F. Đ. od udaraca gubio svijest, to je sud iz činjeničnog opisa izreke optužnice, kada je u pitanju tačka 2, u 5-tom redu izostavio riječi „gubio svijest, te u 9. redu izostavio riječi,, od čega je oštećeni pao u nesvijest“. Imajući u vidu činjenicu da provedenim dokazima nije utvrđeno da je optuženi znao da oštećeni F. Đ. ima svojstvo ratnog zarobljenika, to su iz činjeničnog opisa ove tačke u drugom redu iza riječi prozvao, izostavljene riječi „ zarobljenog pripadnika NO APZB“.

Utvrđeno činjenično stanje ovaj sud cijenio je i u krivičnompravnom smislu pa je našao da su se u radnjama optuženog Begić Safeta, kada su u pitanju tačke 1.1b), 1.1c) i tačka 2. izreke presude, kako u objektivnom, tako i u subjektivnom smislu ostvarili svi bitni elementi bića krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ.

Radnja izvršenja utuženog krivičnog djela određena je alternativno, a optuženi je oglašen krivim da je nečovječno postupao prema civilima V. Đ., H. D. i F. Đ., da je vršio fizičko i psihičko zlostavljanje te da im je pritom nanosio velike fizičke i psihičke patnje. U vrijeme izvršenja krivičnog djela bio je na snazi preuzeti KZ SFRJ, koji se na osnovu člana 4. stav 1. i 2. toga Zakona ima primjeniti kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, budući da novi zakon (KZ BiH) nije blaži za učinioaca. Treba naglasiti da se odredbe krivičnog zakona dopunjuju normama međunarodnog prava kao blanketnog propisa, u konkretnoj situaciji Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949.godine, čije je relevantne odredbe o zaštiti civilnog stanovništva u potpunosti preuzeo KZ SFRJ.

Odredbom člana 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949.godine, između ostalog propisano je da u slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica, svaka strana u sukobu dužna je da primjenjuje bar sljedeće odredbe:

Prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, postupat će se u svakoj prilici čovječno, bez ikakve diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovnom stanju ili bilo kom drugom sličnom njemu, pa se u tom cilju zabranjuje u svako doba i na svakom mjestu prema osobama koje ne sudjeluju u neprijateljstvu između ostalog:

a) Povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistava, sakaćenja, svireposti i mučenja.

Kako se nečovječno postupanje definiše kao namjerno djelo ili propust kojim se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja, odnosno povreda ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo (presuda pretresnog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u predmetu Naletilić Mladen i Martinović Vinka broj IT-98-34-T od 31.03.2003.godine, paragraf broj 246), te kako iz opisanih radnji koje je optuženi poduzeo prema V. Đ., H. D. i F. Đ. a za koje je oglašen krivim ovom presudom, proizilazi da je riječ o svjesno preduzetim radnjama sa ciljem da se civilima nanese povrede tjelesnog integriteta te ličnog dostojanstva, naročito uvredljivim i ponižavajućim postupcima, ovaj sud nalazi utvrđenim da radnje za koje optuženi Begić Safet oglašen krivim imaju karakter nečovječnog postupanja .

Kada je u pitanju saizvršilaštvo kao oblik izvršenja krivičnog djela, odredbom člana 22. preuzetog KZ SFRJ propisano je da ako više lica učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način zajednički učine krivično djelo, svako od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo. Ocjenom izvedenih dokaza, kada je u pitanju tačka 1.1b) izreke presude, ovaj sud je utvrdio da je optuženi zajedno sa drugim neidentifikovanim pripadnicima 5.Korpusa Armije R BiH (NN tenkisti Armije R BiH), dao svoj doprinos u zlostavljanju civila V. Đ., te povredi njegovog ličnog dostojanstva, naročito uvredljivim i ponižavajućim postupcima. Kako to

proizilazi iz naprijed citirane definicije saizvršilaštva, za postojanje ovog oblika učešća u izvršenju krivičnog djela, nije čak ni nužno da je svaki od saizvršilaca učestvovao u radnjama izvršenja, nego svoj doprinos izvršenju djela može dati i „na drugi način“. Međutim, kod počinioaca bitno je dokazati postojanje svijesti o izvršenju predmetnog krivičnog djela, te da svaki od njih hoće djelo kao svoje. Bez obzira na činjenicu što je odgovornost individualna i što se radnje izvršenja svakog optuženog ponaosob moraju konkretizirati, sud smatra da je činjenični opis izreke presude, kada je u pitanju tačka 1.1b) dovoljno jasan i da ukazuje na zajedničko djelovanje optuženog Begić Safeta sa NN pripadnicima 5.Korpusa Armije R BiH.

Sud nije prihvatio stav branioca optuženog iznesen u završnoj riječi da se radnje izvršenja koje je optuženi poduzeo prema oštećenim, eventualno mogu podvesti pod zakonska obilježja krivičnih djela laka tjelesna povreda ili teška tjelesna povreda. Naime, iz iskaza oštećenih, kao i iz iskaza drugih saslušanih svjedoka proizilazi da je u hali bio zatočen veći broj lica, da je optuženi prozvao oštećene V. Đ., H. Đ. i F. Đ., da ih je optuženi udarao rukama, nogama na kojima su bile vojničke čizme, kundakom puške, da su udarci bili takvog intenziteta da su oštećeni padali, da su bili krvavi, da je bilo gubljenja svijesti, da su u halu vraćani krvavi. Da se radilo ne samo o fizičkom, već i psihičkom zlostavljanju proizilazi i iz činjenice da je optuženi V. Đ. i H. Đ. naredio da se međusobno tuku iako su komšije, da je F. Đ. psovao mrtvog oca i prijetio mu da će ga tući svaki dan.

Kada su u pitanju posljedice koje su pretrpjeli ili još uvijek trpe, oštećeni V. Đ. u svom iskazu naveo je da je od siline udaraca koje mu je zadao optuženi padao u nesvijest, da je po izlasku iz zatočeništva dobio epilepsiju, da je operirao srce te da se faktički čitav poslijeratni period liječi. Oštećeni V. Đ. naveo je da je od udaraca krvario iz nosa i ušiju, da je poslije rata posjećivao doktora te da i dan danas ima problema sa sluhom i zujanjem u ušima. Dakle, radnje optuženog koje je poduzimao prema oštećenim V. Đ., F. Đ. i H. Đ., vršeći fizičko i psihičko zlostavljanje, nanoseći im velike fizičke i psihičke patnje, su takvog intenziteta da se mogu podvesti i imaju karakter nečovječnog postupanja.

Sud nalazi utvrđenim da su radnje za koje je optuženi oglašen krivim u dovoljnoj mjeri povezane sa oružanim sukobom i da je upravo oružani sukob bio važan faktor koji je uticao na optuženog da počin predmetno krivično djelo, konkretno oružani sukob između Armije R BiH i pripadnika NO APZB na području V. K. i C.. Pri navedenom sud je imao u vidu i stav izražen u presudi žalbenog vijeća MKSJ broj IT-96-236 IT-96/23/1-A od 12.06.2022.godine u kojem se ističe da se u najmanju ruku traži da je postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri uticalo na sposobnost počinioaca da počin zločin, njegovu odluku da ga počin, način počinjenja zločina ili cilj s kojim je počinjen, te da je za zaključak da je krivično djelo povezano sa oružanim sukobom, dovoljno ako se utvrdi da je počinilac djelovao pod okriljem oružanog sukoba.

Pažljivom analizom iskaza saslušanih svjedoka utvrđeno je da su u hali Tvornice praškastih proizvoda u mjestu Č. bili zatvoreni pripadnici 5. Korpusa Armije R BiH koji su izbjegavali da idu na liniju, a pred (kako su se svjedoci izjašnjavali) „pad i nakon pada prve

autonomije“, u halu su dovedeni i zatvoreni simpatizeri ili zarobljeni pripadnici vojske NO APZB.

Tako svjedok M. B. ističe da je bio pripadnik 510 brigade (BOB) 5. Korpusa, da ga je nakon pada prve autonomije komandir vojne policije poslao na ispomoć optuženom, da su u hali u početku bili pripadnici 5. Korpusa koji su izbjegavali da idu na liniju a poslije su bili zatvoreni pripadnici NO APZB. Svjedok M. Č. naveo je da je bio pripadnik III brigade vojske NO APZB, da je nakon pada prve autonomije bio kod kuće, da se sam prijavio i da je sproveden u halu. Svjedok F. Đ. naveo je da je bio pripadnik IV brigade NO APZB, da je nakon zarobljavanja sproveden u kuću A. B. a potom u halu tvornice praškastih proizvoda. Svjedok V. Đ. istakao je da je bio angažiran u civilnoj zaštiti, da su ga zarobili pripadnici 5. Korpusa, da su mu naredili da nosi sanduk pun municije u pravcu brda P. 1 gdje su se nalazili pripadnici NO APZB, da su ga prvo sproveli u B. K. u kuću A. B. a potom u halu u mjestu Č.. Svjedok E. P. naveo je da je bio komandant IV odreda TO APZB, da je zarobljen i sproveden u kuću A. B. a potom u halu u mjestu Č.. Svjedok F. A. 1 istakao je da tokom 1994. godine bio raspoređen u TO APZB, gdje se nalazio u kući strica kada je došao vojni policajac i sproveo ga u kuću A. B. a nakon izvjesnog vremena u halu. Svjedok S. B. naveo je da je bio civil te da su po njega došli pripadnici Vojne policije 5. Korpusa i sproveli ga u kuću A. B. a potom u halu u naselju Č..

Dakle, zajedničko u iskazima svih saslušanih svjedoka je činjenica da se radilo o pripadnicima vojske APZB koji su zarobljeni od strane 5. Korpusa Armije RBiH, ili civilima koji su lišeni slobode na teritoriji pod kontrolom NO APZB, da su prvo sprovedeni u kuću A: B. u mjestu B. K. radi ispitivanja, da su tom prilikom evidentirani i nakon izvjesnog vremena sprovedeni u halu tvornice praškastih proizvoda u mjestu Č..

Da su radnje izvršenja optuženog u dovoljnoj mjeri povezane sa oružanim sukobom između pripadnika 5. Korpusa Armije RBiH i Vojske NO APZB, proizilazi i iz činjenice što se oštećeni V. Đ., F. Đ. i H. D. od ranije nisu poznavali sa optuženim, tako da optuženi osim toga što je oštećene tretirao ili kao pripadnike vojske ili simpatizere NO AP ZB, nije imao bilo kakvog drugog razloga ili motiva da postupi na način kako je postupio.

Tako oštećeni V. Đ. u svom iskazu navodi da ga je optuženi prozvao na hodnik, da su u tom hodniku za stolom sjedili „tenkisti“ 5. Korpusa, da su ga izvodili vani gdje je bio zarobljen tenk na kojem je pisalo „crna udovica“, da su ga pitali „čiji je ovo tenk“, a kada im je on odgovorio da ne zna, da su mu psovali mater govoreći da je to tenk F. A. i da je nakon toga pretučen. Svjedok F. Đ. potvrdio je da je zarobljen kao pripadnik IV brigade NO APZB da je i on prozvan od strane optuženog, da ga je optuženi u jednoj maloj prostoriji pretukao, da ga je vrijeđao i da mu je tom prilikom psovao mrtvog oca. Svjedok F. A. 1 u svom iskazu u fazi istrage koji mu je predložen na glavnom pretresu naveo je da je u hali prepoznao F. Đ., V. Đ. i H. D., da ga je optuženi pojedinačno pitao za njih, a potom izvodio iz hale, da su se čuli jauči i udarci, te da su se oni vraćali sa vidnim povredama.

Iskazima saslušanih svjedoka utvrđeno je da su sva lica u hali bila popisana, a da je optuženi znao ko se sve nalazi u hali, da je prozivao samo pripadnike ili simpatizere NO APZB, ukazuje i činjenica da je on ulazio u halu i imenom i prezimenom prozivao lica koja su izlazila iz hale a potom bi bila pretučena. Iako je u hali bilo i pripadnika 5. Korpusa zbog određenih disciplinskih prekršaja, oni su imali drugačiji položaj od pripadnika ili simpatizera NO APZB. Na to ukazuje iskaz svjedoka V. Đ. da mu je pripadnik 5. Korpusa „H.“ koji je sa njima bio u hali, toliko pomogao da je zaslužio da mu ispeče „tele“ a ne jagnje. Dakle, ovaj pripadnik 5. Korpusa koji je bio u hali ne samo da nije maltretiran, već je bio u situaciji da pomogne drugim licima koji su se sa njim nalazili u hali.

Obzirom na izneseno ovaj sud nalazi utvrđenim da su radnje koje je optuženi Begić Safet poduzeo kao pripadnik jedne strane u sukobu, u direktnoj vezi sa postojanjem oružanog sukoba u BiH i na području Općine C., gdje su se odvijale borbe između pripadnika NO APZB i pripadnika 5. Korpusa Armije R BiH, kao suprostavljenih strana u sukobu.

U vrijeme poduzimanja inkriminiranih radnji optuženi je postupao sa umišljajem jer je bio svjestan postojanja oružanog sukoba između Armije R BiH i NO APZB, bio je svjestan da su u halu tvornice praškastih proizvoda u naselju Ć., Općina C. u ljeto 1994. godine zatvarani ne samo pripadnici NO APZB, već i civili za koje se smatralo da su pobornici – simpatizeri ideje APZB. Svojim radnjama optuženi je jasno izrazio volju da zlostavlja i ponizi oštećene V. Đ., H. Đ. i F. Đ., stavljajući im do znanja da su u njegovoj vlasti, tako da su oštećeni u takvoj situaciji strahovali za svoj tjelesni integritet, pa i za vlastiti život. Dakle, optuženi je imao jasnu odluku o djelu, što je osnova za njegovu volju i odluku o djelu, a poduzetim radnjama optuženi je bio siguran u ostvarenje djela i nastupanje posljedice.

Sud nije prihvatio prigovor branioca iznesen u završnoj riječi da krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, onako kako je činjenično opisano u optužnici, zakonom nije propisano kao krivično djelo, odnosno da to krivično djelo ne postoji. U prilog svojim tvrdnjama branilac se poziva na praksu suda BiH (presuda u predmetu protiv M. A. broj S1 1 K 021274 16 Kri od 21.02.2022. godine) te ističe da je pored činjenice da djelo mora biti povezano za oružanim sukobom ili okupacijom, kod počinioća mora postojati specifičan subjektivni odnos u smislu da inkriminirane radnje poduzima umišljajno prema civilima kao zaštićenoj kategoriji. Dalje se navodi da se iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu, ne može bez sumnje izvesti zaključak da je optuženi postupao prema oštećenim civilima upravo zbog toga što je znao ili pak pretpostavljao da podržavaju ideju APZB. Branilac je u završnoj riječi posebno naglasio da tužiteljica prilikom ispitivanja svjedoka optužbe na glavnom pretresu, ni jednog od tih svjedoka nije pitala da li su prije ili u vrijeme kritičnih događaja podržavali ideju APZB, i da li su zbog toga zlostavljani od strane optuženog.

Nasuprot tvrdnjama branioca, provedenim dokazima utvrđeno je da su u halu tvornice praškastih proizvoda zatvarani ne samo zarobljeni pripadnici NO APZB, već i civili za koje se pretpostavljalo da su pristalice – simpatizeri APZB. Rukovodeći se tom činjenicom optuženi je poduzimao radnje izvršenja za koje je oglašen krivim, prema oštećenim V. Đ. i H. Đ., za

koje je utvrđeno da su bili civili i da nisu bili pripadnici APZB, te F. Đ. koji je bio pripadnik NO APZB, koji je imao status zaštićene osobe, ali za koga nije utvrđeno da je optuženi prilikom poduzimanja radnji izvršenja znao da on ima status ratnog zarobljenika. Da li su imenovani bili simpatizeri i pristalice APZB, ta činjenica nije odlučna i nije se trebala niti utvrđivati tokom dokaznog postupka, kada se ima u vidu da su oni bili na suprostavljenoj strani, strani APZB, u odnosu na pripadnike 5. Korpusa Armije RBiH. Dakle, u konkretnoj situaciji odlučujući je subjektivni stav optuženog, tako da su radnje izvršenja za koje je optuženi oglašen krivim u dovoljnoj mjeri povezane sa oružanim sukobom između pripadnika NO APZB i 5. Korpusa Armije R BiH.

Prilikom odmjeravanja kazne za krivično djelo za koje je optuženi Begić Safet oglašen krivim, ovaj sud je prvenstveno imao u vidu svrhu kažnjavanja propisanu odredbom člana 33. preuzetog KZ SFRJ. Suština navedene odredbe jeste osiguranje specijalne prevencije i uticaja na konkretnog učinioca da ne čini krivična djela i njegovo prevaspitanje, kao i generalne prevencije, odnosno vaspitnog uticaja na druge da ne čine krivična djela. Ovaj sud imao je u vidu i opšta pravila o odmjeravanju kazne propisane odredbom člana 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, uključujući i sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje mogu biti od uticaja da kazna bude veća ili manja. Odredbom člana 42. preuzetog KZSFRJ propisano je da sud može učiniocu odmjeriti kaznu ispod granice propisane zakonom, ili primjeniti blažu vrstu kazne u situaciji kada zakon predviđa da se učinilac može blaže kazniti ili kada se utvrdi da postoje osobito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i sa blažom kaznom može postići svrha kažnjavanja.

Kada je u pitanju optuženi Begić Safet, od olakšavajućih okolnosti sud je na strani optuženog cijenio njegove lične i porodične prilike, kao i njegovo ponašanje i prije a i poslije počinjenja krivičnog djela. Od otežavajućih okolnosti sud je imao u vidu način izvršenja krivičnog djela te mnogobrojnost radnji izvršenja, obzirom da je optuženi radnje izvršenja poduzeo prema V. Đ. više puta te F. Đ. i H. D., koji su bili zatvoreni u tvornici praškastih proizvoda u naselju Ć., općina C.. Imajući u vidu napred navedeno, po mišljenju ovog suda olakšavajuće okolnosti koje su se našle na strani optuženog, a prije svega da optuženi niti prije a niti nakon počinjenja krivičnog djela, iako je od tada proteklo oko 30 godina nije počinio bilo koje krivično djelo, niti se protiv njega vodi krivični postupak, u svojoj sveukupnosti imaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti, koje opravdavaju ublažavanje kazne ispod zakonom propisanog minimuma. Stoga je ovaj sud primjenom odredaba o ublažavanju propisanom članom 42. tačka 2. preuzetog KZ SFRJ, optuženom izrekao kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, smatrajući da ovako izrečena kazna zatvora u svemu odgovara stepenu krivične odgovornosti optuženog kao počinioca, njegovim ličnim i porodičnim prilikama, te ranijem životu i da je ona dovoljna ali i neophodno potrebna da bi se postigla svrha kažnjavanja u vidu generalne i specijalne prevencije.

Na osnovu odredbe člana 212. stav 3. ZKP-a FBiH, oštećeni V. Đ. i F. Đ. sa imovinskopravnim zahtjevom upućeni su na parnični postupak. To iz razloga što oštećeni tokom postupka nisu precizirali svoj imovinskopravni zahtjev, a niti su izvodili dokaze na te okolnosti. Treba naglasiti da oštećeni H. D. nije niti postavio imovinskopravni zahtjev prema

optuženom, tako da sud u odnosu na ovog oštećenog u pogledu imovinskopravnog zahtjeva nije niti odlučivao.

Na osnovu člana 202. stav 1. ZKP-a FBiH, optuženi je obavezan na plaćanje troškova krivičnog postupka u ukupnom iznosu od 542,20 KM. Naime, tokom postupka utvrđeno je da je optuženi zaposlen u R S. 1, da je srednjeg imovnog stanja, te da optuženi nije priložio dokaze iz kojih bi proizilazilo da će njegovim obavezivanjem na plaćanje troškova krivičnog postupka biti dovedeno u pitanje njegovo, kao i izdržavanje članova porodice koje je on u obavezi da izdržava. Troškovi postupka odnose se na troškove pozivanja svjedoka u fazi istrage u iznosu od 384,20 KM, kao i troškove nastale pred ovim sudom, vezano za troškove dolaska svjedoka na sud. Prilikom odlučivanja o visini paušalnog iznosa, sud se rukovodio imovnim stanjem optuženog te dužinom trajanja i složenošću ovog krivičnog postupka.

ZAPISNIČAR
Okanović Rifeta

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Hodžić Fikret

PRAVNA POUKA

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 15 dana

Vrhovnom sudu F BiH, a putem ovog suda.

Oštećeni mogu izjaviti žalbu zbog odluke o imovinskopravnom zahtjevu i troškovima krivičnog postupka.